

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **MUDr. S. R.**, bývajúcej v B., zastúpenej JUDr. M. V., advokátom v B., proti odporcovi **F. N. s P. B.**, so sídlom v B., **o neplatnosť výpovede**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn. 8 C 443/2004, o dovolaní navrhovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 27. februára 2007 sp.zn. 6 Co 470/2006, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 27. februára 2007, sp.zn. 6 Co 470/2006 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 2. mája 2006 č.k. 8 C 443/2004-126 návrh navrhovateľky na určenie, že výpoveď daná jej odporcom dňa 4.5.2004 podľa § 63 ods. 1 písm. e/ Zákonníka práce je neplatná a jej pracovný pomer u odporcu stále trvá, zamietol. Odporcovi náhradu trov konania nepriznal v zmysle ustanovenia § 142 O.s.p.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie navrhovateľky uznesením z 27. februára 2007, sp.zn. 6 Co 470/2006 jej odvolanie odmietol a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil § 204 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 47 ods. 1, 2 O.s.p. Pri svojom rozhodovaní vychádzal z toho, že písomné vyhotovenie napadnutého prvostupňového rozsudku bolo právnomu zástupcovi navrhovateľky po neúspešných pokusoch o doručenie (22.8.2006 a 23.8.2006) uložený na pošte dňa 23.8.2006 a v zmysle § 47 ods. 2 O.s.p. sa tretí deň od uloženia, t.j. 26.8.2006 považuje za deň doručenia. Zákonom stanovená 15 dňová lehota na podanie odvolania teda začala navrhovateľke plynúť dňom 27.8.2006 a táto jej plynula do 11.9.2006 (pondelok,

riadny pracovný deň), ktorým dňom táto lehota uplynula márne. Keďže odvolanie bolo podané na pošte dňa 18.9.2006, bolo tak urobené po uplynutí zákonom stanovenej lehoty na odvolanie (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a tento nedostatok bránil vecnému prejednaniu odvolania. Odvolací súd preto odvolanie navrhovateľky ako oneskorene podané odmietol (§ 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p.).

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala dňa 23.4.2007 dovolanie navrhovateľka, ktorá ho navrhla zrušiť a vec žiadala vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodzovala z toho, že rozhodnutie o odmietnutí odvolania, bolo vydané v konaní postihnutom vadou uvedenou v § 237 písm. f/ O.s.p. Súd jej odňal možnosť konať tým, že ňou včas podané odvolanie odmietol, hoci pre takýto procesný postup nemal zákonný dôvod. Pri doručovaní rozhodnutia súdu prvého stupňa totiž nebol dodržaný zákonný postup v zmysle ustanovenia § 47 ods. 2 O.s.p., nakoľko jej právny zástupca počas doručovania predmetnej zásielky a jej uloženia na pošte sa v mieste doručovania nezdržiaval, bol s rodinou na dovolenke mimo územia SR. Na preukázanie tejto skutočnosti predložila potvrdenie o absolvovaní dovolenky v R. (v dňoch 19.8. až 2.9.2006). Uviedla, že v advokátskej kancelárii, kam mal byť predmetný rozsudok doručovaný, sa nikto nenachádzal. Poukázala na to, že o skutočnosti, že nikto nebude na pracovisku jej právneho zástupcu, počas druhej polovice mesiaca august 2006, bol upovedomený aj poštový doručovateľ. Tento všetku poštu hneď prvý deň, ako jej právny zástupca nastúpil do práce, teda 4.9.2006, osobne doručil a táto bola ním riadne prevzatá. Rozsudok súdu prvého stupňa preto prevzal 4.9.2006 a odvolanie podané na pošte 18.9.2006 bolo podané včas, v 15 dňovej zákonnej lehote.

Odporca sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr to, či jeho opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré ním možno napadnúť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p. v znení do 15. októbra 2008, – ďalej len O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. Ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak sa ním napáda zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 O.s.p.), alebo potvrdzujúce uznesenie, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), alebo ak ním bolo potvrdené buď uznesenie súdu prvého stupňa o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), alebo ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia, alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Navrhovateľkou je napadnuté uznesenie odvolacieho súdu o odmietnutí jej odvolania a preto dovolanie podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní, postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., neobmedzil sa odvolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., či len na skúmanie existencie vady dovolateľkou priamo namietanej (§ 237 písm. f/ O.s.p.), ale sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej, alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie mohlo začať len na takýto návrh, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania súdom nesprávne obsadeným). So zreteľom na dovolateľkou tvrdenú procesnú vadu, zameril sa osobitne na otázku splnenia podmienok prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p.

Pod odňatím možnosti pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Za takýto postup, odnímajúci účastníkovi konania možnosť pred súdom konať a zakladajúci prípustnosť dovolania podľa uvedeného ustanovenia, treba považovať aj vydanie uznesenia o odmietnutí odvolania podľa § 218 ods. 1 písm. a/ O.s.p. v prípade, že podmienky pre takýto procesný postup súdu neboli splnené.

Podľa § 158 ods. 2 O.s.p. rovnopis písomného vyhotovenia rozsudku sa doručí účastníkom konania prípadne ich zástupcom do vlastných rúk.

Podľa § 204 ods. 1 O.s.p. odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že za skutočnosť určujúcu pre začiatok lehoty na podanie odvolania treba považovať deň doručenia rozsudku súdu prvého stupňa.

V prejednávanej veci dovolací súd pri posudzovaní prípustnosti dovolania vychádzal jednak z ustanovenia § 47 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého do vlastných rúk treba doručiť písomnosti, pri ktorých tak ustanovuje zákon a iné písomnosti, ak tak nariadi súd, jednak z ustanovenia § 47 ods. 2 O.s.p., v zmysle ktorého ak nebol adresát písomnosti, ktorá sa má doručiť do vlastných rúk, zastihnutý, hoci sa v mieste doručenia zdržuje, doručovateľ ho vhodným spôsobom upovedomí, že mu zásielku príde doručiť znovu v deň a hodinu uvedenú v oznámení. Ak zostane i nový pokus o doručenie bezvýsledným, uloží doručovateľ písomnosť na pošte alebo na orgáne obce a adresáta o tom vhodným spôsobom upovedomí. Ak si adresát zásielku do troch dní od uloženia nevyzdvihne, považuje sa posledný deň tejto lehoty za deň doručenia, i keď sa adresát o uložení nedozvedel.

Zákonná konštrukcia umožňujúca náhradné doručenie v zmysle uvedeného zákonného ustanovenia vychádza z toho, že adresát sa v dobe doručenia (t.j. v konkrétny deň) skutočne zdržuje v mieste doručenia a má tak možnosť si doručovanú zásielku bezprostredne po náhradnom doručení prevziať, či vyzdvihnúť.

Pri doručovaní súdu poštou sa miesto, deň a spôsob doručenia preukazuje doručenkou, ktorú pošta vracia späť odosielajúcemu súdu. Príslušnou poštou vystavená doručenka zachytávajúca postup pri doručení, vrátane údajov vyžadovaných ustanovením § 47 ods. 2 O.s.p., osvedčuje pravdivosť toho, čo je v nej uvedené, ak nie je preukázaný opak. Tento dôsledok však môže nastať len vo vzťahu k tomu, čo je na doručenke uvedené. Pokiaľ doručenka neobsahuje údaj, že sa adresát v mieste doručenia zdržoval, nie je osvedčené, či táto podmienka náhradného doručenia je splnená. V takomto prípade je povinnosťou súdu vykonať šetrenie na zistenie jej splnenia, pričom nie je povinnosťou účastníka, ktorému bolo

doručované poštou, navrhnutí dôkazy na preukázanie svojho prípadného tvrdenia, že sa v čase doručovania v mieste doručenia nezdržoval z dôvodu, že účastník konania nemá povinnosť preukazovať opak toho, čo nie je osvedčené. Preto záver súdu o účinnom náhradnom doručení bude možný len vtedy, ak bude zistené, že adresát sa v mieste doručenia v čase doručovania zdržoval.

V preskúmvanej veci je z obsahu doručky pripojenej k č.l. 137 spisu zrejmé, že obsahuje len údaje o tom, že neúspešný pokus o doručenie s výzvou o opakované doručenie bol vykonaný dňa 22.8.2006, opakované doručenie bolo vykonané 23.8.2006 a zásielka bola uložená na pošte 23.8.2006. Okolnosť, že právny zástupca navrhovateľky sa v mieste doručenia zdržoval, doručka nepotvrďuje (neosvedčuje), pretože žiaden takýto údaj na nej uvedený nie je (doručka neobsahuje predtlač so slovami „hoci sa v mieste doručenia zdržuje“).

Dovolací súd poukazuje na to, že „právo na súd“, ktorého jedným z aspektov je právo na prístup k súdu nie je absolútne a podlieha určitým obmedzeniam, najmä pokiaľ ide o podmienky prípustnosti opravného prostriedku. Tieto obmedzenia však nesmú zamedziť alebo obmedziť prístup jednotlivca k súdu takým spôsobom alebo v takej miere, že by uvedené právo bolo zasiahnuté v samej svojej podstate. Takéto obmedzenia nebudú zlučiteľné s článkom 6 ods. 1 Dohovoru na ochranu ľudských práv a základných slobôd, ak nesledujú legitímny cieľ, alebo ak neexistuje primeraný vzťah medzi použitými prostriedkami a cieľom, ktorý má byť dosiahnutý (viď Horňáček proti Slovenskej republike – právo na prístup k súdu).

Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa táto ochrana dostane v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie zákonných ustanovení procesných predpisov musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo účastníkov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods.1 Ústavy Slovenskej republiky.

Preto aj všeobecný súd je povinný vykladať a používať ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (O.s.p.) v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno obmedziť základné právo na súdnu ochranu bez zákonného podkladu. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z toho, že všeobecné súdy

majú poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 O.s.p.).

Právo na súdnu ochranu nie je absolútne, ale v záujme zaistenia najmä právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha obmedzeniam, resp. podmienkam (čl. 46 ods. 4 v spojení s čl. 51 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na význam práva na súdnu ochranu v právnom štáte však pre záver o nesplnení podmienok konania nestačí iba pochybnosť o ich splnení, ale nesplnenie podmienok konania musí byť preukázané mimo rozumných pochybností.

Pokiaľ teda všeobecný súd nemá záver o nedodržaní zákonom ustanovenej procesnej lehoty na podanie opravného prostriedku preukázaný mimo rozumných pochybností, musí vychádzať z predpokladu, že opravný prostriedok v zákonnej lehote podaný bol (viď nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I ÚS 119/07).

Z uvedeného je zrejmé, že v danom prípade nebol zachovaný zákonný postup určený ustanovením § 47 ods. 2 O.s.p., len v prípade dodržania ktorého môže byť na pošte uložená zásielka považovaná za doručeníu. Právny zástupca navrhovateľky, ktorému mala byť zásielka s prvostupňovým rozhodnutím doručená do vlastných rúk, sa v mieste doručenia v čase doručovania uvedenej písomnosti nezdržoval, preto nedošlo k platnému doručeniu tejto písomnosti. Následne nemožno vychádzať z fikcie doručenia rozhodnutia uplynutím tretieho dňa od jeho uloženia a odvolanie navrhovateľky prostredníctvom jej právneho zástupcu, ktoré tento podal na pošte 18.9.2006 (č.l. 138 spisu) bolo podané včas, v zákonom stanovenej lehote. Pokiaľ preto odvolací súd jej opravný prostriedok odmietol ako oneskorene podaný, odňal jej možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Výskyt niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. je vždy zo zákona dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu, vydanému v konaní touto vadou postihnutom. Zároveň je tiež dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (vrátane súvisiaceho rozhodnutia o trovách konania a opravného uznesenia) vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v takom konaní nemôže byť považované za správne. Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na to napadnuté uznesenia odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b ods. 1, 2 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 22. júla 2009

JUDr. Vladimír M a g u r a , v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Nina Dúbravčíková